

PAPER DETAILS

TITLE: İlmî Birikimin İntikâli Üzerine...

AUTHORS: İbrahim HATİBOĞLU

PAGES: 5-6

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1851966>

İlmî Birikimin İntikâli Üzerine...

Dışa bağlı toplumsal değişim ve dönüşüm insanlık üzerindeki tesirini, yaşamakta olan neslin taşıdığı tecrübeye göre zayıf veya güçlü icra edecektir. Buna karşı mukavemette, İnsanoğlu, geçmişten üstlenebildikleri ve geleceğe intikâl ettirebildikleri nisbetinde güçlü olagelmiş, kökü sağlam temellere dayanmış; geleceğine umut ile bakabilmiştir. Bir neslin geçmişten taşıyabildiği 'değerleri' tecrübenin testinden geçerek onaylanmış; sağlıklı ve huzurlu toplumu inşa etmedeki başarısı buna göre şekillenmiştir.

İslâm toplumları için kadîm ilmî mîrâsın intikâl ettiricilerinin en başında, enbiânın vârisleri olan ulemâ gelmektedir. Bu vazife dolayısıyla ulemâ, toplum adına, iç veya dış tesirlerle meydana gelen, yaygın toplumsal veya dinî kabullere aykırı bütün uygulamalara karşı mukâvemet etme mesuliyetini de üstlenmiştir. Gönül Sultânımız Efendimiz peygamberlerin, yaşadıkları toplumların sıkıntılarına en çok maruz kalan kişiler olduğunu bildirirken, bu hakikate işaret buyurmuştur. Özellikle, değer yozlaşmasının içerden gelen sâiklerle gerçekleştiği dönemlerde, kadîm mirasa sahip ulemânın, dikkatleri üzerine çeken ilk kişiler olması, onların üstlendikleri mesuliyetin büyüklüğünü ortaya koymaktadır. Dışlanma, sürgün, çileli ve meşakkatli bir hayat, sevenlerinin iletişim kurmasına getirilen kısıtlamalar, köşeye sıkıştırılıp sıkı kontrol ve denetim altında tutulma, bu tavırların ilk akla gelenleridir.

Son üç yıl içerisinde, kadîm mîrâsı, kadîm usûllerle taşıyıp (tahammül), doğru bir şekilde geleceğe intikâl ettiren (edâ) üç büyük muhaddis âlimin irtihâl-i dâri bekâsına şâhitlik ettik. *Hadis Tetkikleri Dergisi*'nin vefeyât kısmında her biriyle ilgili tafsîlâtı bilgi verilmeye çalışıldı. Bunlardan ilki üstadım M. Mustafa el-A'zamî ülkesinin muhtelif devletlere bölündüğüne şâhitlik etmiş; gurbete rihlet etmiş cihanşümûl bir hocaefendi iken; bir diğeri geçtiğimiz yıl irtihâl eyleyen asrımızın medâr-ı iftihârı zülcenâheyn, usûlde ibdâ sahibi, ömrünün en zorlu son çeyreğini baskı ve çileli bir muhâsara altında geçirmiş olan üstadım Nûreddîn 'İtr; ve nihayet bu yıl refik-i a'lâya rihlet eden göz aydınlığımız üstadımız, doksan yıllık ömrünün ilk yetmiş yılını ümmetin yükünü sırtında taşıyarak geçirmiş; bütün güçlükleri tek başına göğüslemiş, ne var ki, asla cepheyi terk etmemiş, hayallerinin bir bir gerçekleştiğini görmenin huzur ve mutluluğu ile teslîm-i rûh eylemiş olan M. Emin Saraç Hocaefendi'dir.

Her üç hocaefendimiz de; içinde yaşadıkları şartları ve zorlukları görerek, asla vazgeçmeden, sivil ve resmî tedris faaliyetlerini asla aksatmadan mücadeleci kimliklerini ve mesuliyetlerini ifa edip, icâzetle hocalarından kendilerine emânet edilen 'kadîm mirâsı' yetiştirdikleri yüzlerce talebesine icâzetle intikâl ettirmişlerdir. Üstatlarımız ve benzerlerinin, bir bedendeki iskeletin üstlendiği yüke benzer şekilde, ümmetin yükünü üstlendiklerine ve bu hissiyat ile ömürlerini ifnâ ettiklerine talebeleri olarak bizler 'şâhitlik ediyoruz'.

Kadîm mîras, ilk çekirdeği, vahy-i ilâhî ile Nebiyy-i Zîşân Efendimiz eliyle inşâ edilmiş, ilk kurucu nesil olan sahâbe-i kirâmın zâtında bir içtimâî düzen olarak tecessüm etmiş ve nesiller boyu, ulemânın kontrolünde ve rehberliğinde nesil nesil sonraki dönemlere taşınmış; yine onlar tarafından 'kalp köklerine ilkâ edilmiş bir ferâset' vasıtasıyla aykırı fiil ve kavillere mukâvemet edilmiştir. Bu mîrâsın intikâli, sadece kitâbî veya şifâhî değil, amelî olarak bütün hayatımızı ona göre şekillendirmekle mümkündür. Bahsi geçen hocaefendilerimiz de böyle yaptıkları için, ümmet tarafından kabul ve karşılanmıştır. Onların, gerçek hizmetleri, inşaallah, eserleri ve tesirleri ile irtihallerinin ardından çok daha etkili ve yaygın olarak devam edecektir.

Bizler de HTD ekibi olarak, kadîm ilmî mirasımıza sahip çıkmayı, bu mirası üstlenmeyi ve bu tür çabalara zemin olmayı en vazgeçilmez vazifemiz addediyoruz. Değerlerimizde 'aşınma/değersizleşme/dönüşüm' yaşama sürecinden geçtiğimiz günümüzde sözü edilen hocaefendilerin izinde akademik faaliyetler sürdürmenin yanında, içtimâî hizmette de onların izlerini sürme çabası içindeyiz. Bu sâikle, *Hadis Tetkikleri Dergisi*'nin (HTD) bu sayısında; Buhârî'ye göre âlimin evsafına dair bir tahlil yazısına, talebesi ve kızının gözüyle üstadımız Nûreddîn 'İtr'in hayatına, toplumsal dindarlaşmanın en önemli aracı mevlid-i Nebî'ye dair bir İngilizce tetkike, Şî'a'da metin tenkidine dair bir araştırmaya ve Buhârî ve Müslim'in râvilerine dair bir makaleye yer verdik.

Ayrıca, *Hadis Tetkikleri Dergisi*'nin bu sayısında, merhûm Nûrüddîn 'İtr'in Habîb-i Edîbimiz'e dair bir eserinin tercümesine; bilimsel etkinlik ve kitap tanıtımlarına yer verdik. Bu sayımızın en hüznölendirici yazısı ise Hocaefendimiz M. Emin Saraç'ın vefeyâtına dair vefeyât yazımızdır. Bekâ âlemine göçen hoclarımızın hüznünü; hâli hazırda, benzeri faaliyetleriyle gönlümüzü ferahlatan bir hocamıza şükranlarımızı ifade ederek ve ilim ehlinin yâdının rahmete vesîle olacağı müjdesi ile müjdelenerek, onları hayırla yâd ederken, yollarından ilerleme konusundaki kararlılığımızı bir kez daha teyit ediyoruz.

Ara vermeden istikrarlı bir şekilde yolumuza devam ederken, nice onlu yıllarda, daha heyecanlı ve daha bilinçli biçimde, pek çoğu HTD ekibinin elinde ve sayfalarında yetişmiş, genç araştırmacılarımızın sesi ve kalemi olmaya devam edeceğiz. Yeni sayılarımızla görüşmek dileğiyle...

Saygılarımızla...

İbrahim HATİBOĞLU